

«Όταν οι Πηγές της Αργολίδας Αναβλύζουν Μύθους» Η Συμβολή του ΚΠΕ Νέας Κίου στην Αξιοποίηση του Τοπικού Περιβάλλοντος προς Όφελος της Τοπικής Κοινωνίας

**Βλάχου-Βρέτου Ειρήνη¹, Γρίλλια Παναγιώτα – Μαρία²,
Πανάγου Ελένη³, Ζεπάτου Πετρούλα⁴**

1. Υπεύθυνη ΚΠΕ Νέας Κίου

2. Αναπληρώτρια Υπεύθυνη ΚΠΕ Νέας Κίου

3, 4. Μέλη της Π.Ο. του ΚΠΕ Νέας Κίου

e-mail: mail@kpe-arg.arg.sch.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

«Όταν οι πηγές της Αργολίδας αναβλύζουν μύθους». Ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα για τη Λέρνα, που βρίσκεται στη δυτική ακτή του Αργολικού κόλπου. Ένα πρόγραμμα ενταγμένο στο Εθνικό Δίκτυο «Γεωμυθολογικά-Γεωπεριβαλλοντικά μονοπάτια», σχεδιασμένο πάνω στις αρχές και τους στόχους της Περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, το οποίο λειτούργησε, αφ' ενός, στην προσπάθεια ανάδειξης στην τοπική κοινωνία ενός σημαντικού προϊστορικού σταθμού 5.000 χρόνων, συνδεδεμένου με μύθους και θρύλους της εποχής που δημιουργήθηκαν από την ανάγκη των ανθρώπων να εξηγήσουν τις γεωλογικές και γεωφυσικές μεταβολές και, αφ' ετέρου, για την ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας και των φορέων της.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Λέρνα, αρχαιολογικός χώρος, μύθος, εκπαιδευτικό πρόγραμμα, γεωμυθολογικό πάρκο, αειφόρος ανάπτυξη

ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η καθοριστική συμβολή του προγράμματος «Όταν οι πηγές της Αργολίδας αναβλύζουν μύθους» στην ευαισθητοποίηση της εκπαιδευτικής και της τοπικής κοινότητας για την ανάδειξη και προστασία μιας περιοχής με πλούσιο αρχαιολογικό και μυθολογικό ενδιαφέρον στα πλαίσια της αειφόρου ανάπτυξης. Το πρόγραμμα αυτό σχεδιάστηκε στα πλαίσια του δικτύου «Γεωμυθολογικά-Γεωπεριβαλλοντικά μονοπάτια» και υλοποιείται επί ένα σχολικό έτος από το ΚΠΕ Νέας Κίου.

ΤΟ ΚΠΕ ΝΕΑΣ ΚΙΟΥ

Το ΚΠΕ Νέας Κίου ιδρύθηκε το 2005 από ένα Δήμο δραστήριο και περιβαλλοντικά ευαισθητοποιημένο. Ένα δήμο προσφυγικό που ιδρύθηκε το 1927 από τους κατοίκους της Κίου της Μικράς Ασίας που έφτασαν εδώ. Ξεχώρισε στην περιοχή για τις δραστηριότητές του και την ανάπτυξή του σε πολλούς τομείς με σεβασμό και προσήλωση στην ανάδειξη της πολιτιστικής του κληρονομιάς.

Το ΚΠΕ στα 3 χρόνια δημιουργικής του παρουσίας και στα πλαίσια των σκοπών και των στόχων του, εκπονεί και υλοποιεί 6 προγράμματα έχοντας θέσει ως προτεραιότητα στα προγράμματά του να εκπαιδεύει και να ευαισθητοποιεί μαθητές και εκπαιδευτικούς και κατ' επέκταση και την τοπική κοινωνία για τα προβλήματα:

A) της ποιότητας και επάρκειας των υδάτινων αποθεμάτων

B) προστασία των υγροτόπων γενικότερα

- Γ) μελέτη βιολογικής καλλιέργειας ως νέο μοντέλο αγροτικής παραγωγής
- Δ) ανάδειξη αρχαίου πλούτου της περιοχής
- Ε) διαχείρισης απορριμμάτων – ανακύκλωση
- ΣΤ) διαχείριση του δασικού πλούτου
- Ζ) της διαχείρισης των ενεργειακών πόρων.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Σημαντικό μέρος της μάθησης στα προγράμματα που υλοποιούνται στο ΚΠΕ δεν είναι μόνο οι γνώσεις που αποκτά ο μαθητής αλλά και οι διαδικασίες και τα βιώματα μέσα από τις οποίες τις αποκτά. Είναι σχεδιασμένα πάνω στις αρχές της Π.Ε. στοχεύουν στην ευαισθητοποίηση και πληροφόρηση των νέων για το περιβάλλον και την αλληλεπίδραση του ανθρώπου σε αυτό, καθώς και στη διαμόρφωση περιβαλλοντικά υπεύθυνων πολιτών. Είναι αναγκαίο, λοιπόν, να διαμορφώνονται έτσι τα προγράμματά του ώστε μέσα απ' αυτά να αναδεικνύονται τα διάφορα περιβαλλοντικά προβλήματα της κάθε περιοχής αλλά και, παράλληλα, να εμπνέονται νέοι τρόποι συμπεριφοράς στις μαθητικές ομάδες, στους πολίτες, στην κοινωνία στο σύνολό της. Η επίγνωση της ύπαρξης ενός περιβαλλοντικού ζητήματος αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση προκειμένου να δράσει ένα άτομο (Καμαρινού 2005), να αποκτά κριτική στάση απέναντι στη σύγχρονη ανθρώπινη σκέψη και πράξη, να αναζητά έναν άλλο τρόπο σκέψης, που να τον κάνει ικανό να προτείνει λύσεις σε ζητήματα που αφορούν το περιβάλλον.

Η συμμετοχή του ΚΠΕ Ν. Κίου στο Δίκτυο «Γεωμυθολογικά - Γεωπεριβαλλοντικά Μονοπάτια» μας ώθησε στη σκέψη να εκπονήσουμε το πρόγραμμα αυτό στην περιοχή Λέρνα (στο χωριό Μύλοι της Αργολίδας), ένα τόπο που είναι συνδεδεμένος με αρχαίο πολιτισμό και παράλληλα μύθους (Ηρακλής και Λερναία Ύδρα), θρύλους, παραδόσεις και δοξασίες που δημιουργήθηκαν από την ανάγκη να ερμηνευθούν οι διάφορες γεωλογικές μεταβολές που σημειώθηκαν στην περιοχή.

Η ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΙ Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗ

Η Λέρνα, σημερινό «Μύλοι», που αποτελεί και πεδίο του προγράμματος «Όταν οι πηγές της Αργολίδας αναβλύζουν Μύθους» είναι μια περιοχή με πλούσιο ιστορικό παρελθόν. Παρουσιάζει ίχνη κατοίκησης ήδη από την Πρώιμη Νεολιθική Εποχή. Από τα αρχαιολογικά ευρήματα το σπουδαιότερο, ίσως, είναι η «Οικία των Κεράμων», ένα μεγάλο ανάκτορο που χρονολογείται περίπου 2.500 χρόνια πριν. Αξιόλογα ευρήματα σώζονται και από την εποχή του Χαλκού, τους Μυκηναϊκούς αλλά και τους Ιστορικούς χρόνους. Μεταγενέστερα, κατά την περίοδο της Φραγκοκρατίας γύρω στα 1687 δημιουργήθηκε εκεί από τους Ενετούς ο «Οικισμός των Νερόμυλων» απ' όπου πήρε το σημερινό της όνομα η περιοχή. Η νεότερη ιστορία της Λέρνας, σηματοδεύτηκε από τη «Μάχη των Μύλων» (1825), μια μάχη με ιδιαίτερη σημασία για την Ελληνική Επανάσταση.

Η ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Η περιοχή της Λέρνας συνδέεται με ένα πλήθος μύθων και θρύλων, ο γνωστότερος από τους οποίους είναι αυτός του Ηρακλή και της Λερναίας Ύδρας. Ο μύθος αυτός προσπαθεί να ερμηνεύσει ένα καθεστώς μόνιμων πλημμυρικών καταστάσεων των παράκτιων περιοχών, οι κάτοικοι των οποίων υπέφεραν από τεράστιες καταστροφές. Ο Ηρακλής διαθέτει γνώσεις υδραυλικές, υδρογεωλογικές και τεχνικογεωλογικές και έρχεται να διευθετήσει το πρόβλημα που ταλανίζει την

ευρύτερη περιοχή της Λέρνας. Εκπονεί, λοιπόν, ένα σπουδαίο, για την εποχή του, τεχνικό έργο. Κατευθύνει όλα τα νερά από τα μικρά κεφάλαια (τα κεφάλια της Ύδρας) σε ένα κεντρικό υδάτινο αγωγό (το κεντρικό αθάνατο κεφάλι της Ύδρας) μέσα από μεγάλες δυσκολίες (τα κεφάλια της Ύδρας που ξαναφυτρώνουν).

ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα «Όταν οι πηγές της Αργολίδας αναβλύζουν μύθους» επιδιώκει να συνδέσει μύθους, θρύλους, παραδόσεις και δοξασίες με τα γεωφυσικά φαινόμενα και τις γεωλογικές μεταβολές της περιοχής, έχοντας θέσει ως στόχους:

- α) να γνωρίσουν οι μαθητές το σημερινό φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον και να εξηγήσουν τις μεταβολές που έχουν συμβεί
- β) να έρθουν πιο κοντά με τους μύθους, θρύλους κλπ τη περιοχή και να κατανοήσουν τα φαινόμενα που προσπάθησαν να εξηγήσουν οι μύθοι αυτοί, σε μια εποχή που δεν είχαν αναπτυχθεί οι φυσικές επιστήμες
- γ) να διαπιστώσουν την ανθρώπινη παρέμβαση σε αυτές τις αλλαγές (θετικές και αρνητικές)
- δ) να αντιληφθούν ότι η λέξη μύθος δε σχετίζεται με τη λέξη παραμύθι και φανταστική διήγηση
- ε) να μάθουν πόσο εξαρτημένη ήταν, από τα πανάρχαια κιόλας χρόνια, η ζωή από το νερό και πώς πολιτισμοί αναπτύχθηκαν κοντά σε πηγές, ποταμούς κλπ. και
- στ) να συνειδητοποιήσουν ότι παράδοση, ανάπτυξη και προστασία του περιβάλλοντος μπορούν να συμβαδίσουν, χώροι με ιδιαίτερο ιστορικό και περιβαλλοντικό ενδιαφέρον μπορούν να ευαισθητοποιήσουν την τοπική κοινωνία για ανάληψη δράσεων στην κατεύθυνση της αειφόρου ανάπτυξης που εκφράζει μια συνολική αντίληψη οικονομικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών επιδιώξεων.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΣΤΑΔΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η υλοποίηση του προγράμματος περιλαμβάνει τα εξής στάδια:

- Υποδοχή μαθητών στο ΚΠΕ.
- Παιχνίδια γνωριμίας.
- Παρουσίαση του προγράμματος μέσω του Powerpoint. Γεωλογική, ιστορική και μυθολογική αναφορά.
- Χωρισμός σε ομάδες και αναχώρηση για το πεδίο.
- Επίσκεψη στο πεδίο (Αρχαιολογικός χώρος της Λέρνας, και η περιοχή όπου γεννήθηκαν οι μύθοι -Ηρακλής και Λερναία Ύδρα-):
  - Προσανατολισμός στο χώρο, πληροφόρηση για τις γεωλογικές μεταβολές που συνέβησαν στην περιοχή.
  - Επίσκεψη στον αρχαιολογικό χώρο της Λέρνας (ευρήματα Νεολιθικής Εποχής, Οικία των Κεράμων)
  - Μετάβαση στην Αλκυονία Λίμνη, χώρο δράσης του Ηρακλή, και προσπάθεια ερμηνείας του μύθου της Λερναίας Ύδρας.
  - Γνωριμία με την περιοχή των υδρόμυλων, μελέτη του χάρτη των υδρόμυλων.
  - Αναφορά στη Μάχη των Μύλων (1825) με τη βοήθεια των υδατογραφιών της εποχής.
  - Πεζοπορία κατά μήκος του ποταμού Ποντίνου μέχρι τις εκβολές του, όπου πραγματοποιούνται: μελέτη της χλωρίδας και της πανίδας, συλλογή υλικών, παιχνίδια αισθήσεων, μετρήσεις του νερού του ποταμού, παρατήρηση της ακτογραμμής και του τμήματος του υδατοφράκτη που σώζεται στο χώρο.

- Επιστροφή στο ΚΠΕ.
  - Δραστηριότητες εμπέδωσης και επέκτασης:
    - Συμπλήρωση φύλλων εργασίας.
    - Σύγκριση του μύθου της Λερναίας Ύδρας με μύθους άλλων περιοχών οι οποίες αναφέρονται σε παρόμοιες γεωλογικές μεταβολές.
    - Παιχνίδια ρόλων.
    - Εικαστικές δημιουργίες.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Υλοποίηση του προγράμματος από Ιανουάριο 2008 έως Μάιο 2008.

Πίνακας 1: Πίνακας συμμετοχής των σχολικών μονάδων, των μαθητών και των εκπαιδευτικών στο πρόγραμμα «Όταν οι πηγές της Αργολίδας αναβλύζουν μύθους.»

Πρόγραμμα:	Σχολικές μονάδες		Αριθμός μαθητών		Αριθμός εκπ/κών	
	A/ βθμια Εκπαίδευση	B/ βθμια Εκπαίδευση	A/ βθμια Εκπαίδευση	B/ βθμια Εκπαίδευση	A/ βθμια Εκπαίδευση	B/ βθμια Εκπαίδευση
«Όταν οι πηγές της Αργολίδας αναβλύζουν μύθους.»	4	6	120	150	8	12

Υλοποίηση σεμιναρίου του δικτύου «Γεωπεριβαλλοντικά- Γεωμυθολογικά Μονοπάτια» με συντονιστή το ΚΠΕ Στυλίδας.

Πίνακας 2: Πίνακας συμμετοχής των εκπαιδευτικών σε επιμορφωτικό σεμινάριο 16 ωρών

Σεμινάριο για το δίκτυο: «Γεωπεριβαλλοντικά - Γεωμυθολογικά Μονοπάτια»	Διάρκεια σε διδ/κές ώρες			Αριθμός εκπ/κών που επισκέφθηκαν το πεδίο		
	A/ βθμια Εκπαίδευση	B/ βθμια Εκπαίδευση	Κοινές	A/ βθμια Εκπαίδευση	B/ βθμια Εκπαίδευση	Σύνολο
	16	16	16	57	36	93

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Χρήσιμα συμπεράσματα προέκυψαν από τις αξιολογήσεις των μαθητών και των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στο πρόγραμμα σύμφωνα με τα στοιχεία που συλλέξαμε. Για τη συλλογή των στοιχείων χρησιμοποιήσαμε ως εργαλείο αξιολόγησης ερωτηματολόγια τα οποία έχει δημιουργήσει η Π.Ο. του ΚΠΕ και τα οποία συμπληρώνουν μαθητές και εκπαιδευτικοί μετά το τέλος του προγράμματος. Αυτά βασίστηκαν στην τυπολογία του Lucas (θετικιστική προσέγγιση) σύμφωνα με την οποία η γνώση που μεταδίδεται στους μαθητές είναι αντικειμενική και αναμφισβήτητη, απορρέει από το χώρο των επιστημών, διερευνά τις διάφορες όψεις του περιβάλλοντος και νομιμοποιείται να προτείνει λύσεις στα περιβαλλοντικά προβλήματα να διαμορφώνει τις αρχές της ορθολογιστικής διαχείρισης των φυσικών πόρων και τις πρακτικές στο πλαίσιο μιας αειφόρου ανάπτυξης. (Φλογαίτη, Λιαράκου). Η εμπλοκή των μαθητών στο πρόγραμμα με τη συμπλήρωση φύλλων εργασίας αλλά και τη μελέτη κειμένων και φωτογραφιών ήταν επιτυχής. Στα θέματα του τοπικού περιβάλλοντος υπήρχε μεγαλύτερη αμεσότητα, ενδιαφέρον, προτάσεις, ερωτήματα για άλλες περιοχές(με μύθους και με αρχαιολογικό ενδιαφέρον). Η δυσκολία της διαδρομής που ακολουθείται στο πεδίο οδήγησε στην πρόταση για την αναγκαιότητα ενός οργανωμένου περιβαλλοντικού μονοπατιού. Ενώ, η επαφή με το χώρο στον οποίο γεννήθηκε ο μύθος του Ηρακλή άφησε ελεύθερη τη φαντασία των μαθητών και οδήγησε στη σκέψη για τη δημιουργία ενός χώρου που θα αναβίωνταν οι μύθοι.

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Ο σχεδιασμός και η δημιουργία ενός προγράμματος εμπνευσμένου από το φυσικό πλούτο, τα ιστορικά μνημεία και την πολιτιστική κληρονομιά μιας περιοχής μπορεί να λειτουργήσει σε όφελος:

α) της τοπικής κοινωνίας

- Ανάδειξη χώρων που μπορεί να γίνουν πόλοι έλξης για την τουριστική ανάπτυξη.
- Προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης της περιοχής.

β) του φυσικού περιβάλλοντος

- Παρεμβάσεις που θα συμβάλλουν στην προστασία της περιοχής.
- Προτάσεις που θα οδηγούν στην αειφόρο ανάπτυξη.
- Ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας για ζητήματα περιβαλλοντικού και πολιτιστικού χαρακτήρα.

Το πρόγραμμα «Όταν οι πηγές της Αργολίδας αναβλύζουν μύθους» μας οδήγησε σε μια βαθύτερη ανάγνωση του τοπικού (ιστορικού, μυθολογικού, πολιτιστικού, φυσικού) περιβάλλοντος. Σε δεύτερο επίπεδο, αντιληφθήκαμε ότι αυτός ο χώρος είναι δυνατόν να αναδειχθεί, να ενταχθεί και στην εκπαιδευτική διαδικασία αλλά και να συμβάλει στην ανάπτυξη του τοπικού τουρισμού. Συνειδητοποιήσαμε ότι η Π.Ε. μπορεί να αποκτήσει κοινωνικό και πολιτικό βάρος, να φέρει τον πολίτη αντιμέτωπο με την ευθύνη που έχει για να διαχειριστεί το περιβάλλον με σεβασμό και συνέπεια, να το ανακαλύψει, να το αξιοποιήσει για να αναπτυχθεί και ο ίδιος μέσα από την ποιοτική αξιοποίησή του και όχι από την καταστροφική εκμετάλλευσή του. Να αναδείξουμε με άλλα λόγια δυναμικά το μοντέλο της αειφόρου ανάπτυξης. Μιας ανάπτυξης δηλαδή που θα συντελείται με γνώμονα τη διατήρηση της ισορροπίας του φυσικού, κοινωνικού και οικονομικού περιβάλλοντος έτσι ώστε να καλύπτει τις ανάγκες του παρόντος, των μελλοντικών γενεών και να εξασφαλίζει οικολογική αειφορία και κοινωνική δικαιοσύνη (Φλογαΐτη, 1998). Το ΚΠΕ, λοιπόν, μπορεί να γίνει ο μοχλός που θα κινητοποιήσει και θα δραστηριοποιήσει τους πολίτες και τις τοπικές αρχές στο κοινωνικό και πολιτικό πεδίο με απώτερο στόχο την ανάπτυξη της τοπικής κοινωνίας και την ανάδειξη του φυσικού και ιστορικού της πλούτου.

Λειτουργώντας, με γνώμονα τις παραπάνω θέσεις, και θεωρώντας ότι η ενημέρωση οδηγεί στην ευαισθητοποίηση και αυτή όχι μόνο σε «σωστές» υποκειμενικές συμπεριφορές αλλά και σε πρωτοπόρες συλλογικές αποφάσεις και δράσεις σε επίπεδο τοπικής κοινωνίας και τοπικών αρχών (Φλογαΐτη, 1998), προχωρήσαμε στις εξής ενέργειες:

α) αναπτύξαμε τη συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση σε μια πιο συστηματική βάση

β) προτείναμε ημερίδα ενημέρωσης της τοπικής κοινωνίας για ζητήματα του περιβάλλοντος, της ιστορίας και του πολιτισμού της περιοχής

γ) καταθέσαμε πρόταση για τη δημιουργία ενός περιβαλλοντικού μονοπατιού, με την τοποθέτηση των απαραίτητων ενημερωτικών πινακίδων σε καίρια σημεία της διαδρομής, που θα βοηθούσε τους μαθητές αλλά και τους επισκέπτες, εν γένει, να βιώσουν την ιστορική διαδρομή με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, και τέλος

δ) εκφράσαμε την άποψη ότι η περιοχή θα μπορούσε να «αναγεννηθεί» με την κατασκευή στον αρχαιολογικό χώρο της Λέρνας, ενός πάρκου με στοιχεία γεωμυθολογικά, ενός χώρου εκπαίδευσης και ψυχαγωγίας ταυτόχρονα, όπου μικροί και μεγάλοι επισκέπτες θα μπορούσαν να «ταξιδέψουν στο χρόνο» και να ανακαλύψουν τη γνώση με τρόπο βιωματικό.

Η δημιουργία ενός τέτοιου πάρκου, είναι σαφές ότι θα έχει θετική επίδραση τόσο για την εκπαιδευτική κοινότητα, μέσα από διάφορες εκπαιδευτικές διαδικασίες, όσο

και για την τοπική κοινωνία. Θα δώσει τη δυνατότητα στους επισκέπτες (μαθητές, εκπαιδευτικούς, κατοίκους της περιοχής, τουρίστες) να γνωρίσουν τους χώρους όπου έζησαν και δημιούργησαν πολιτισμό οι κάτοικοι της περιοχής, μέσα από διαδρομές που θα αναδεικνύουν ταυτόχρονα και το φυσικό περιβάλλον της περιοχής. Με κέντρα υποδοχής και πληροφόρησης, με αίθουσες εκπαίδευσης και διαλέξεων, με μια σειρά από υπαίθριες κατασκευές για εκπαιδευτικά παιχνίδια που θα στηρίζονται στη βιωματική μάθηση, με μελλοντική στελέχωση προσωπικού που θα μπορούσε να εξυπηρετήσει πιλοτικά σχολεία αλλά και να προσελκύσει συλλόγους, ομάδες τουριστών αλλά και τον κάθε επισκέπτη. Όλη αυτή η διαδικασία θα λειτουργήσει υπέρ της ανάπτυξης της περιοχής σε πολλαπλά επίπεδα (οικονομική, πολιτιστική, κοινωνική ωφέλεια).

Η τοπική αυτοδιοίκηση απαντώντας θετικά στις προτάσεις μας και ευαισθητοποιημένη και η ίδια σε περιβαλλοντικά θέματα δρομολόγησε με την Αρχαιολογική Υπηρεσία τη δημιουργία ενός τέτοιου πάρκου. ***Στο σημείο αυτό παραθέτουμε την πρόταση που κατέθεσε η Δ' Εφορία Αρχαιοτήτων για τη δημιουργία «Αρχαιολογικού Θεματικού Πάρκου» στο Δήμο Λέρνης όπως ακριβώς μας εδόθη.***

ΠΡΟΤΑΣΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΕΡΝΗΣ

Με το έργο αυτό η Δ' Ε.Π.Κ.Α., σε συνεργασία με το δήμο Λέρνης καθώς και με το ΚΠΕ Νέας Κίου που διοργανώνει και εκπονεί εκπαιδευτικά προγράμματα περιβαλλοντολογικού ενδιαφέροντος, φιλοδοξεί να δημιουργήσει στον επιχωματωμένο χώρο που γειτνιάζει με την αρχαία πηγή της Λέρνης ένα σύγχρονο αρχαιολογικό εκπαιδευτικό θεματικό πάρκο βασισμένο στους άθλους του Ηρακλή, σημαντικό πόλο αναφοράς και έλξης επισκεπτών για το δήμο Λέρνης αλλά και για την ευρύτερη περιοχή.

Στόχος του πάρκου είναι η διαμόρφωση του συγκεκριμένου χώρου σε χώρο πρασίνου και χώρο προσφοράς γνώσης μέσω εκπαιδευτικών παιχνιδιών γύρω από τους άθλους του Ηρακλή, και των πραγματικών πράξεων- ανθρώπινων έργων που κρύβονται πίσω απ' αυτούς, με αφετηρία το μεγάλο έργο της άρδευσης του Αργολικού κάμπου που κρύβεται πίσω από το μύθο της Λερναίας Ύδρας.

Αναλυτικότερα για να μπορέσει το αρχαιολογικό θεματικό πάρκο να υποστηρίξει τις παραπάνω επιδιώξεις, η πρόταση πρέπει να κινηθεί με βάση τις παρακάτω αρχές οργάνωσης:

- Σαφώς ορισμένος χώρος στάθμευσης και διαμόρφωση της απαραίτητης κυκλοφοριακής σύνδεσής του με το οδικό δίκτυο. **Το συγκεκριμένο έργο της κυκλοφοριακής σύνδεσης πραγματοποιείται σε συνεργασία με το δήμο Λέρνης ο οποίος έχει εξασφαλίσει την πλήρη γρηματοδότηση του έργου το οποίο βρίσκεται στο στάδιο της μελέτης εφαρμογής.**
- Διαμόρφωση πορείας περιήγησης στο χώρο που να αποτελεί μια αναγωγή των ιστορικών περιόδων στην κλίμακα της πορείας, η οποία να επισημαίνεται στην πλακόστρωση με στόχο την προσφορά γνώσης έστω και από την απλή περιήγηση στο πάρκο.
- Ενημερωτικό - επεξηγηματικό υλικό και εκπαιδευτικά παιχνίδια με πληροφορίες που αφορούν τη ζωή και τους άθλους του Ηρακλή.
- Δενδροφύτευση και διαμόρφωση χώρων πρασίνου με φυτά που υπάρχουν ζωγραφισμένα σε αρχαία αγγεία και μερική αναβίωση του αρχαίου πλατανοδάσους που μνημονεύεται ότι υπήρχε στην περιοχή.

- Σύνδεση του πάρκου με τον αρχαιολογικό χώρο, με την κεντρική πλατεία του χωριού και την ανασκαφή στο οικόπεδο Καραγιάννη.
- Δημιουργία ενιαίας περίφραξης του συνόλου του χώρου.
- Αστική διαμόρφωση του χώρου που γειτνιάζει με το πάρκο.
- Διαμόρφωση σαφούς εισόδου και φυλακίου.
- Δημιουργία χώρων υγιεινής για κοινό και προσωπικό.
- Διαμόρφωση πορείας περιήγησης στο χώρο που να καθιστά δυνατή την πρόσβαση σε Α.Μ.Ε.Α.
- Δημιουργία σκιασμένου χώρου στάσης- ανάπαυσης και καθιστικών.
- Υπογειοποίηση και διαμόρφωση δικτύων ρεύματος, τηλεφώνου, πυροπροστασίας.
- Εγκατάσταση κάδων απορριμμάτων.

Όλες οι διαμορφώσεις και επιλογές υλικών γίνονται με άξονες την όσο το δυνατόν πιο ήπια παρέμβαση στο χώρο και τον πλήρη σεβασμό του φυσικού περιβάλλοντος.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η δημιουργία και υλοποίηση αυτού του εκπαιδευτικού προγράμματος συνέβαλε στην ανάδειξη της αρχαιολογικής και μυθολογικής περιοχής της Λέρνας και έδωσε τη δυνατότητα να εξελιχθεί μια πρόταση για τη δημιουργία μυθολογικού πάρκου. Η πρόταση αυτή στηρίχθηκε στη συστηματική και ουσιαστική συνεργασία με τους φορείς της περιοχής (Τοπική Αυτοδιοίκηση, Εφορία Αρχαιοτήτων). Η επιχειρηματολογία που αναπτύχθηκε έδωσε τη δυνατότητα να γίνουν αντιληπτά τα οφέλη που θα προέκυπταν από μια τέτοια πρόταση (ανάδειξη της τοπικής ιστορίας, αξιοποίηση του φυσικού περιβάλλοντος, αύξηση της τουριστικής κίνησης, θέσεις εργασίας, μεγαλύτερη επισκεψιμότητα σχολείων). Κατανοήθηκε η αειφορική μορφή διαχείρισης, μια μορφή διαχείρισης που λειτουργεί υπέρ της ανάπτυξης της περιοχής σε πολλαπλά επίπεδα (οικονομική, πολιτιστική, κοινωνική) με σεβασμό στο περιβάλλον. Συμπερασματικά, λοιπόν, ένα Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης μπορεί μέσα από τα εκπαιδευτικά του προγράμματα να γίνει ο μοχλός κινητοποίησης και δραστηριοποίησης των πολιτών στην τοπική κοινωνία και να συμβάλλει ουσιαστικά στην ανάπτυξη της μέσα από την ανάδειξη του φυσικού και ιστορικού της πλούτου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Παναγιώτης Α. Αγγελίδης- Γεώργιος Γ. Μαυροειδής (2004), *Εκπαιδευτικές Καινοτομίες για το σχολείο του μέλλοντος: *Φλογαίτη Ευγενία- Δασκολιά Μαρία, Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Σχεδιάζοντας ένα αειφόρο μέλλον, Τυπωθήτω- Γεώργιος Δάρδανος*
- Αλέξανδρος Γεωργόπουλος (2005), *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση: *Αναστασία Δημητρίου, Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση ως μέσο για την ανάπτυξη της συνεργασίας των λαών, την κοινωνική δικαιοσύνη, την ειρήνη και τον πολιτισμό. *Andrea Deri, Μάθηση για τη βιωσιμότητα βασισμένη στην κοινότητα. *Ευγενία Φλογαίτη και Γεωργία Λιαράκου, Αξιολόγηση και περιβαλλοντική εκπαίδευση, αξιολογήσεις και προβληματισμοί. *Phil Sixsmith, Αειφορία και Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Εκδόσεις Gutenberg*
- Βάσω Παπαδημητρίου(1998), *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και Σχολείο, Τυπωθήτω- Γεώργιος Δάρδανος*
- Ευγενία Φλογαίτη (1998), *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Ελληνικά Γράμματα*
- Ιωάννης Μ. Φυκάρης (1998), *Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στην εκπαίδευση εκπαιδευτικών στην Ελλάδα, Εκδόσεις Αδελφών Κυριακίδη*